

September 2019

**Digitale
Nieuwsbrief**

**Extra
artikelen en
extra foto's**

**Max Euwe Centrum
euwemec@xs4all.nl
020-6257017**

In deze Digitale Nieuwsbrief weer veel interessante artikelen, MEC-informatie en vooral ook veel foto's. Het volgende kunt u in deze Nieuwsbrief vinden:

- 3) MEC-kalender
- 3) Boekenbeurs zaterdag 16 november
- 4) Paul van der Sterren is onze nieuwe voorzitter!
- 5) Hans Bouwmeester 90 jaar!
- 11) De eerste jeugdschaakvereniging in Nederland?
- 13) Op zoek naar Ignacy Branicki
- 21) 'Bekijken wij de graphische lijnen dezer partij'
- 25) 'Wir waren Nachbarn'
- 27) We krijgen steeds meer internationale bezoekers!
- 29) 'Tijdgenoten'
- 30) Cor ten Woude 20 jaar vrijwilliger!
- 31) Wilt u het MEC steunen?

De redactie wenst u veel leesplezier!

Advertentie

Bart Stam

Freelancejournalist

020 - 64 77 252 06 - 151 478 98	bartstam@ziggo.nl @bartRstam
------------------------------------	---

---

havens | scheepvaart | schaken | techniek

MEC-kalender

De komende maanden staan de volgende activiteiten in het MEC op het programma:

Woensdag 16 oktober	Training door grootmeester Loek van Wely
Zaterdag 16 november	De halfjaarlijkse boekenbeurs van 11.00-14.00 uur
Woensdag 20 november	Training door grootmeester Jan Timman
Zaterdag 23 november	Masterclass (voor meisjes) door grootmeester Peng
Zaterdag 30 november	Workshop door Eddy Sibbing
Zaterdag 7 december	CinéMax (filmmiddag) van 14.00-16.00 uur
Zaterdag 11 januari	Tata-instuif van 14.30-18.30 uur

Het MEC is ook alle eerste zaterdagen van de maand geopend!

Kijk op www.maxeuwe.nl voor meer informatie over deze activiteiten.

Boekenbeurs zaterdag 16 november

Zaterdag 16 november is er van 11.00-14.00 uur een **boekenbeurs** in het Max Euwe Centrum (Max Euweplein 30a, 1017 MB Amsterdam). Toegang gratis.

Er zijn ook nog andere aanbieders aanwezig, dus een groot en gevarieerd aanbod tegen schappelijke prijzen!

Particulieren kunnen tot woensdag 13 november een tafel reserveren via 020-6257017 of door een e-mail te sturen.

Paul van der Sterren is onze nieuwe voorzitter!

Paul van der Sterren is de nieuwe voorzitter van het Max Euwe Centrum. Hij volgt Jan van Run na ruim vier jaar op.

Van der Sterren is een bekende naam in de schaakwereld. Na een actieve carrière, waarin hij twee keer Nederlands kampioen werd en één keer tot de Kandidatenmatches reikte, werd hij auteur van goed ontvangen boeken als *De wereld van de schaakopening* en *Zwart op wit*.

Hij richt zich daarin vooral op de geïnteresseerde clubschaker, die belangstelling heeft voor het rijke verleden van vooral de Nederlandse schaakwereld. In dat licht ziet hij het MEC als een belangrijke cultuurdrager, waar hij als voorzitter graag zijn steentje aan bij wil dragen.

Het voltallige bestuur (vlnr): Dirk Brouwer, Peter Wakkie, Jesús Medina, Albert Riemens, Frank Lommers, Paul van der Sterren, Robbert van het Kaar, Abe Willemsma en Jan van Run.

Hans Bouwmeester 90 jaar!

Eddy Sibbing

Op 16 september 2019 is Hans Bouwmeester 90 jaar geworden. Bouwmeester was kind aan huis bij de familie Euwe en heeft ook veel samengewerkt met Euwe. De wiskundeleraar in het middelbaar onderwijs combineerde zijn baan met zijn schaakcarrière én zijn liefde voor de piano. Een uiterst slopende combinatie, zeker als je ook nog een gezin hebt. Bouwmeester had nooit genoeg aan 24 uur per dag.

In 1954 won Hans het Hoogoventoernooi en hij heeft aan diverse Nederlandse kampioenschappen meegedaan, zonder het te winnen. Ook op Olympiades was Hans een vaste keus. In 1970 werd Hans ook de parttime bondscoach van Nederland. Hij werd voor vijf uur per week betaald door de KNSB, maar rekende uit dat hij in werkelijkheid 25 uur per week aan die job kwijt was. Leuk en leerzaam was het echter wel!

Bekend is zijn uitspraak: “Nederland wordt vanuit Vleuten (zijn woonplaats op dat moment) geregeerd”, Hans voor het schakende deel van Nederland, Herman Bode (van de FNV) voor het werkende deel van Nederland.

Hans was medewerker aan de *Losbladige schaakberichten* en heeft talloze boeken geschreven. Zijn *Prisma*-serie had een grote oplage en stond in die tijd bij vrijwel elke schaker in de boekenkast. Ook zijn *Schaakjaarboeken* vonden gretig aftrek. In de klassieker *Schaken als vak* geeft Bouwmeester aan wat je allemaal moet doen om professioneel schaker te worden. In 2008 bracht Hans zijn autobiografie *Leven met het schaakspel* uit, waarin hij zijn gehele carrière beschrijft.

Later is Hans zich gaan toeleggen op het correspondentieschaak en werd daarin grootmeester, en ook stond hij in de top-tien van de wereld. De komst van de computer betekende voor Hans het einde van deze hobby. Wel heeft hij de correspondentiepartijen van Euwe, toen die overleed, uitgespeeld.

Aan de hand van enkele foto's lopen we nog eens door de carrière van Bouwmeester heen.

Hans spreekt bij Euwe's 75e verjaardag. Corry Vreeken luistert.

Max Euwe doet de eerste zet in de partij Pirc-Bouwmeester in Hoogovens 1954. De partij werd afgebroken en na een nachtelijke analyse wist Hans ternauwernood remise te houden tegen de toernooifavoriet. Mede door dit resultaat wist Bouwmeester het toernooi samen met Pirc te winnen en kreeg Hans de Meestertitel.

Een geconcentreerde Bouwmeester in zijn partij tegen Pirc.

GAK zeskamp op 11 december 1963. Hans speelt tegen Theo van Scheltinga, terwijl Donner (l) en Botwinnik toekijken.

In 1961 samen met zijn grote voorbeeld Max Euwe bij de opening van het PAM-toernooi in Utrecht.

Ree-Bouwmeester tijdens de beslissingstweekamp in 1967. Ze waren met 8 uit 11 gelijk geëindigd in het NK, de beslissingsmatch werd gewonnen door Ree. Door zijn baan kon Bouwmeester maar enkele keren deelnemen aan het NK.

Hans speelt piano bij het diner ter ere van Euwe's 75^e verjaardag.

Fenny Heemskerk en Hans in de jaren tachtig van de vorige eeuw. Hans zou zijn hele leven bevriend blijven met Fenny, die hij ook heeft begeleid bij toernooien en getraind.

In 1983 werd Bouwmeester de tweede drager van de Euwering. Op de foto geeft Hans de ring in 1991 door aan zijn oud-pupil Jan Timman.

In 2008 kreeg Hans op de Euweborrel in het Holland Casino een replica van de Euwering. Links de partner van Hans, Lily Bemelmans, rechts 'spreekstalmeester' Hans Böhm.

In 2008 gaf Hans in het Max Euwe Centrum een lezing over Euwe.

De eerste jeugdschaakvereniging in Nederland?

Evert-Jan Straat

In 1935 publiceerden Max Euwe en Albert Loon het boek: 'Oom Jan leert zijn neefje schaken'. Het was de eerste serieuze poging bij de jeugd belangstelling voor het schaakspel op te wekken. Twee jaar later wordt een 'Stichting tot bevordering van het schaken onder de schooljeugd' in het leven geroepen. De doelstelling is bondsleden op te roepen een uurtje per week de schooljeugd gratis schaakles te geven. Het duurt tot na de Tweede Wereldoorlog voordat het jeugdschaak goed van de grond komt. Aan middelbare scholen wordt verzocht wedstrijden te organiseren en schaaklessen te geven. Om het jeugdschaak een krachtige impuls te geven, wordt in 1951 het jeugdkampioenschap van Nederland georganiseerd. Na een barrage wordt W. J. Geus uit Den Helder de eerste jeugdkampioen van Nederland.

In de jaren vijftig waren jongeren op clubs slechts mondjesmaat vertegenwoordigd. Een reden was dat er 's avonds werd gespeeld. Bovendien was schaken toen een sport voor mannen die liever onderling speelden dan hun reputatie tegen de jeugd op het spel te zetten.

Idee van Kwee

Bij het VAS (Amsterdam) was het al niet anders. Het was het jeugdlid Kwee Tjoe Liong die op het idee kwam een zelfstandige jeugdclub op te richten. Het was de bedoeling dat jeugdleden van andere clubs zich zouden kunnen aansluiten. Hij legde zijn plan voor aan Lodewijk Melchior, een bestuurslid van het VAS, die enthousiast reageerde en bereid was er tijd en energie in te steken. En zo werd op 22 februari 1958 de eerste jeugdschaakvereniging van Nederland opgericht, opgeluisterd met een simultaan van Euwe waar veertig jongeren op afkwamen. Over de naam van de club was men het snel eens. Er waren enkele clubs in het land die Het Witte Paard heetten, en daarom vond men Het Zwarte Veulen wel een aardige benaming. Er werd op zaterdagavond gespeeld in het Amsterdams Schaakhuis aan de Henri Polaklaan. Onder leiding van Melchior werd er door ruim veertig schakers een serieuze partij gespeeld, of gevluggerd. Training werd er niet gegeven. Aan het eind van de avond kostte het Melchior de grootste moeite zijn veulens naar de laatste tram of fiets te dirigeren. Je kon lid blijven tot je twintigste en vervolgens weer naar je oude club terugkeren. In de praktijk werd het merendeel door het VAS ingelijfd. Het eenjarig bestaan werd gevierd met een simultaan door Bent Larsen, die aan het Hoogoventoernooi in Beverwijk had deelgenomen.

Succesvol tiental

In het seizoen 1959/60 ging Het Zwarte Veulen meespelen in de competitie van de Hoofdstedelijke Schaakbond (H.S.). Het tiental, met spelers als Bert Enklaar, Hans Ree, Tim Krabbé en Piet van der Weide, werd gelijk kampioen van de eerste klasse. VAS 5, dat in dezelfde klasse speelde, degradeerde. Het was het laagste team van het VAS, dat toen ongeveer negentig leden telde. Er waren nogal wat niet-actieve leden bij, waardoor het VAS slechts vijf tientallen kon opstellen.

Op de foto zien we een jonge Tim Krabbé

Een jaar later miste Het Zwarte Veulen het kampioenschap van de hoofdklasse op een haar na. In de strijd om promotie naar de KNSB-competitie werden de veulens in de beslissende wedstrijd door VVGA 2 met 5½ - 4½ verslagen. De tweede plaats in de hoofdklasse van de H.S. was de beste prestatie van Het Zwarte Veulen. De talentvolste spelers keerden terug naar het VAS. Nog twee jaar wist het team, met nieuwe spelers als Ko Heins, Max Pam en Jan Nagel, zich met moeite te handhaven.

Tegenslag

In september 1962 kreeg het Amsterdamse schaakleven een zware klap te verwerken. Tijdens de zomervakantie overleed Lodewijk Melchior door een tragisch ongeval. In een herdenkingsartikel in Schakend Nederland roemde Cortlever zijn grote verdiensten voor het VAS, Het Zwarte Veulen en de Hoofdstedelijke Schaakbond.

In 1963 hield Het Zwarte Veulen op als onafhankelijke club te bestaan. Intussen had het jeugdschaak zich definitief een plaats in de Amsterdamse schaakwereld verworven.

Toen ik midden jaren zestig ging schaken, kon er elke zaterdagmiddag in het schoolgebouw De Lange Pier in De Pijp worden gespeeld. Het jeugdkampioenschap van Amsterdam en schoolwedstrijden vonden er plaats. Voor wie daar niet terecht kon, werd een jeugdinstuif genaamd Het Zwarte Veulen georganiseerd. Het geheel stond onder leiding van de onvermoeibare Johan Klaassen.

Geheel links Johan Klaassen, rechts Wil Hagenburg.

Het jeugdschaak had een vaste plaats in het Amsterdamse schaakleven veroverd.

‘Een uitstekend schaker, maar hij mist uithoudingsvermogen’

Op zoek naar Ignacy Branicki

Peewee van Voorthuijsen

Sommige verhalen ontstaan vanzelf. Je begint aan een draadje te trekken, en voor je het weet heb je een hele berg van kluwen wol, genoeg voor een warme wintertrui! In Buitenbeentjes (Nieuwsbrief 95) – over buitenlanders in het Nederlands Kampioenschap – schreef ik over Ignacy Branicki het volgende: “Klein probleem was dat Branicki geen Nederlander was: hij was begin 1959 geïmmigreerd vanuit Polen, waar hij als sterk speler (‘Landesmeister’) bekend stond.”

‘Landesmeister’, dat is duidelijk Duits: zou hier Pools kampioen bedoeld worden? Daar stopte mijn zoektocht naar Buitenbeentjes, want er was nog veel meer uit te zoeken...

In de zomer vond ik het antwoord. Nee, Branicki was geen Pools kampioen geweest. De hoogste plaats was derde in 1946, vlak na het einde van de Tweede Wereldoorlog. Dat zou niet zijn enige kampioenschap blijven: hij bleek in maar liefst negen edities te hebben meegespeeld. Sterker nog, hij had ook aan de Schaakolympiade meegedaan voor Polen, in Helsinki 1952. Toen ik dat nazocht vond ik geen Branicki, maar wel Izaak Grynfeld. Wat nu weer?

Blijkbaar had Izaak Grynfeld zijn naam in 1954 veranderd in Ignacy Branicki. En in 1958 Polen verlaten, eerst naar Israël en daarna naar Nederland. Waarom, en waar komt die naam Branicki vandaan? De vragen stapelden zich op, maar gelukkig vond ik een zeer uitgebreid verhaal in *Vistula* van de hand van Tomasz Lissowski. In het Pools natuurlijk, maar ik heb er chocola van kunnen maken!

Izaak Grynfeld werd geboren op 12 februari 1912, vermoedelijk in de omgeving van Lodz.

Voor de goede verstaander – nu ligt Lodz praktisch in het centrum van Polen, maar in 1912 lag Lodz in het gouvernement Detrokov. In naam bestond Congres Polen nog (juist, vastgesteld tijdens het Congres van Wenen in 1815), in de praktijk echter viel het onder de Russische keizer.

Lodz was voor de Eerste Wereldoorlog uitgegroeid tot een van de dichtstbevolkte steden ter wereld. Een grote industriestad (meer dan 500.000 inwoners) met voornamelijk textielindustrie (‘Manchester van het Oosten’). Wel was het blijkbaar slecht gesteld met de arbeiders die in de industrie werkten: de kindersterfte lag rond de 70%, en 80% was analfabeet...

Het einde van de Eerste Wereldoorlog aan het Oostfront – met de slag om Lodz – betekende de vernietiging van de industrie en de komst van de nieuwe republiek Polen. Deze kende echter een geheel ander grondgebied dan het huidige Polen. Lodz lag daarin niet centraal, maar in het Westen – niet ver van de Duitse grens.

De eerste stappen als schaker

De eerste vermelding van Isaac Grynfeld als schaker vinden we in het kampioenschap van Lodz in 1933. Dat eerste kampioenschap was nog te hoog gegrepen, maar het jaar daarop wist hij al de zevende plaats te bereiken. Daarmee vestigde hij de aandacht op zich, zozeer zelfs dat gesproken werd van een “toekomstig kampioen”. Dat mocht hij in 1938 bewijzen toen hij deelnam aan de voorwedstrijden van het Pools kampioenschap. Na een sterk begin zakte hij aan het eind wat in

(“Een uitstekende schaker, maar hij mist uithoudingsvermogen” aldus I. Schaechter – onthoudt die naam!) maar deelde toch keurig de derde/vierde plaats.

De oplettende lezer beseft al dat er weer een donkere periode aankomt. Lissowski denkt dat hij – zoals zoveel Poolse joden – naar het door de Russen bezette gebied is gevlucht na de opdeling van Polen in overeenstemming met het Molotov-Ribbentrop-pact in 1939. Liever rood dan dood zouden wij zeggen...

Na 1945 vinden we Grynfeld weer terug in Lodz. In het eerste Poolse kampioenschap na de oorlog bereikt hij zijn hoogste plaats: gedeeld derde/vierde met 14 punten uit 21 partijen. Kom daar nog eens om bij een huidig kampioenschap! In deze periode ontplooit hij veel activiteit op publicitair gebied: hij wordt editor van het maandblad *Szachy*, vertaalt een openingsboek van Sokolsky uit het Russisch, dat wordt uitgegeven in een oplage van 5.000 exemplaren – daar dromen schaakuitgevers nu van, vrees ik – en is daarnaast actief in de schaakorganisatie.

Hoogtepunt als schaker

Zoveel aandacht voor schaken werpt vanzelfsprekend zijn vruchten af. Hij wint het toernooi om het kampioenschap van Warschau – komt daar de benaming Landesmeister vandaan? Hij kwalificeert zich in het pre-olympische toernooi te Zakopane voor het allesbeslissende toelatingsexamen: het toernooi in Międzyzdroje. Dat loopt op een desillusie uit, en de droom van de Olympiade in Helsinki (1952) lijkt heel ver weg.

Grynfeld tijdens het kampioenschap van Polen in Katowice (1952)

De politiek komt echter te hulp. Helsinki ligt natuurlijk in het kapitalistische Finland, en daar mag niet iedereen naar toe. Long story short: Grynfeld gaat als tweede reserve mee en scoort aardig: 7 punten uit 10 partijen, alleen Sliwa doet het beter op het derde bord. In de voorrondes wint hij van Aloni (Israël), in wie hij zijn oude vriend Schaechter herkent. Heeft dit hem voor het eerst op het idee gebracht om ook zijn naam te veranderen?

In 1954 bezoekt Grynfeld de voorwedstrijden van het Pools kampioenschap in Bialystok. Daar wandelt hij rond met een andere bezoeker en er ontspint zich het volgende verhaal (apocrief volgens Lissowski, maar de waarheid mag een goed verhaal nooit in de weg staan...)

Het Branicki paleis in Białystok

“Van wie is dit paleis?” vraagt Grynfeld.

“O, dit is het voormalige paleis van Graaf Branicki” verklaart zijn medewandelaar.

Enige maanden ontmoetten de twee elkaar weer in Warschau, op straat.

“En, hoe gaat het op kantoor, meneer Grynfeld?”

“Pardon. Mijn naam is niet Grynfeld... ik heet Branicki.”

Helemaal goed liep het niet met de naamsverandering. Bij het eerstvolgende kampioenschap van Polen in 1954 (toevallig in Lodz) zien we als deelnemer een Ignacy Grynfeld (sic!). Twee jaar later is dat Ignacy Branicki geworden, maar daarna lijkt een schaaktechnische neergang ingezet. Hij weet zich – in eerste instantie – niet meer te plaatsen voor het Poolse kampioenschap en ook voor de Olympiade in Moskou (1956) wordt hij niet geselecteerd.

Een vete wordt geboren

Zoals dat zo vaak gaat: er komen veel afmeldingen voor het kampioenschap, en Branicki wordt alsnog toegelaten. Tijdens het toernooi – hij zal op een keurige negende plaats eindigen – komt het tot een incident. Een van de spelers, Kasimierz Plater, besluit een punt te maken van de naamsverandering (was vóór de oorlog in Polen niet toegestaan) en schrijft op zijn notatiebiljet ‘Grynfeld’ in plaats van Branicki. Nu kwam Plater uit een familie van vroegere landeigenaars, en die hadden onder de communisten natuurlijk zwaar moeten inleveren. Plater smeedt verder nog wat met modder over de Grynfelds die vroeger bij hem op het landgoed werkten... Afijn, de partij werd remise, Plater werd kampioen en een vete was geboren. Gelukkig schreef Branicki zelf het verslag, dus de Poolse lezers bleven – in eerste instantie – onkundig van dit incident.

Kasimierz Plater in het begin van de jaren vijftig

Hoewel vrienden probeerden Branicki alsnog in de selectie voor de Olympiade te Moskou (1956) te krijgen lukt dat niet. Aangezien de twee reserves het bijzonder slecht doen – samen goed voor 3,5 uit 14 – blijft de vraag hangen of Branicki het niet veel beter had gedaan met al zijn ervaring. Maar ja, samen met Plater in één team was ook niet zo gelukkig geweest, denk ik!

In 1958 speelt hij voor het eerst in Nederland en wint daar Hoofdgroep I van het Hoogoventoernooi. Heeft hij toen wellicht al contacten gelegd? Later dat jaar komt hij twee keer in conflict met de Poolse bond, en hoewel beide conflicten in zijn voordeel uitvallen (een van de twee met Plater, die een schorsing van een half jaar aan zijn broek krijgt...) moet er iets zijn geknapt. Hij verlaat Polen – hoe is in duisternis gehuld – en duikt weer op in Haifa. Daar speelt hij onopvallend mee – maar wie wordt vierde? Juist, Aloni!

Naar Nederland

Wat Branicki niet beviel in Israël is niet duidelijk, maar in het voorjaar van 1959 wijkt hij weer uit: nu naar Nederland. Eerst speelt hij zonder veel succes in de Reservegroep 1A van het Hoogoventoernooi. Dat succes komt later wel. Hij sluit zich aan bij de Amsterdamse schaakvereniging Maccabi en wint het Open Kampioenschap van Nederland in Doetinchem met 6 uit 7. In datzelfde jaar behaalt hij een mooie score (8 uit 11, een vierde plaats) in het toernooi van Whitby in Engeland. En passant verslaat hij Donner en becommentarieert dat ook in het *Tijdschrift van de K.N.S.B.* In januari 1960 wordt Branicki uitgenodigd voor de Meestergroep van het Hoogoventoernooi, maar weet slechts een zevende plaats te bereiken.

Zoals in Nieuwsbrief 95 te lezen valt wordt Branicki – in tweede instantie – uitgenodigd voor het NK in 1961. De Plaatsingscommissie had dat jaar de zware taak maar liefst vijf invallers te selecteren. Dat werden uiteindelijk: Branicki (Open kampioen 1959), Van Donk, Jongsma (Open kampioen 1960), Roessel en De Rooi. Klein probleem was natuurlijk dat Branicki geen Nederlander was: hij was begin 1959 geïmmigreerd vanuit Polen waar hij als sterk speler bekend stond. Qua sterkte dus geen probleem, maar ja, lang in Nederland? Afijn, Branicki speelde mee, maar wist geen potten te breken.

Datzelfde jaar nog zou Branicki verkassen naar Curaçao, waar zijn aanwezigheid voor een ietwat grotere oproer zorgde. Het zonetoernooi in Caracas was aanstaande en de Antilliaanse schaakbond N.A.S.B. had besloten – “ondanks de precaire situatie waar zijn kas over het algemeen verkeerd” – een Antilliaanse schaker af te vaardigen. Na zware druk vanuit de pers (*Amigoe di Curaçao*) besluit het bestuur een vierkamp te organiseren (mét Branicki), maar komt daar schielijk op terug. “Onder druk van verscheidene zijden” trekt deze het besluit in aangezien Branicki niet de Nederlands Antilliaanse nationaliteit heeft... dat is weer een ander argument dan (lang) in het land gevestigd zijn.

Blijkbaar heeft dit voorval Branicki zo geschokt, dat hij snel naar Nederland terugkeert. Branicki speelt veel toernooien, en is actief in de competitie. En hij treedt in het huwelijk, voordat hij in augustus 1961 wordt geïnstalleerd te Paramaribo. Alleen: de aanstelling is maar voor één jaar! Hij is zeer actief op schaakgebied, wordt snelschaakkampioen van Paramaribo met 5 uit 5, en geeft veel lezingen. Er is zelfs sprake van facultatief schoolschaakonderwijs op de middelbare- en hogere technische school. Maar het jaar vliegt voorbij, en Branicki keert weer terug naar Nederland.

Dat zien we hieronder, uit het *Nieuw Israëlitisch Weekblad* van 22 november 1963:

<p>SCHAAKLIEFHEBBERS OPGELET!! De CONTACT COMMISSIE „Rivieren-Zuid“ houdt ter ere van Chanoeka haar traditionele GROOT CHANOEKA SCHAAKSIMULTAAN en wel op woensdag 11 december a.s. om 20 uur in het nieuwe RAI-gebouw. De bekende ex-wereldkampioen Dr. MAX EUWE en schaakmeester I. BRANICKI hebben hun medewerking toegezegd. Aangezien de twee simultaanspelers slechts tegen een maximaal aantal tegenstanders kunnen spelen, is het noodzaak dat de- genen die aan het schaaksimultaan wensen deel te nemen zich ten spoedigste aanmelden bij: K. POLAK, Rooseveltlaan 3, Amsterdam-Zuid. Telefoon 710256. Aanmeldingen uiterlijk 6 december a.s. De schakende Maccabi-leden afd. Amsterdam zijn voor dit schaakfeestijn reeds door de Contact Commis- sie uitgenodigd en kunnen zich thans eveneens voor deelname aanmelden. Ook schaakliefhebbers buiten Amsterdam kunnen zich opgeven. TOESCHOUWERS ZIJN WELKOM. DEELNEMING GRATIS Heren gelieven voor hoofdbedekking zorg te dragen. De Meno- rah zal op deze avond worden ontstoken. Bij loting zal worden vastgesteld wie tegen dr. Euwe en wie tegen schaakmeester Branicki speelt.</p>	
<p><i>Branicki aan het bord</i></p>	

Branicki speelt in 1968 in de Amsterdamse halve finale (er waren er toen maar liefst drie...) van het NK onder andere tegen Tim Krabbé – en verliest. Lissowski had veel later contact met Tim gezocht om – voor zijn artikelen in *Vistula* – meer informatie over de Nederlandse avonturen van Branicki los te peuteren. Tim kon alleen doorgeven wat hij na wat telefoontjes boven water had weten te halen: “Mijn indruk was dat hij niet erg geliefd was, maar dit is allemaal lang geleden en ik wil niet graag de gedachtenis van deze integere man bezoedelen.”

Een jaar later, op 8 april 1969, haalt Branicki weer de kranten (*De Tijd de Maasbode, Het Vrije Volk*), maar nu op een heel andere manier. ‘De verdwijning van de Nederlander Ignacy Branicki veroorzaakte enige opschudding tijdens de tweede ronde van het internationale schaaktoernooi van Bognor Regis aan de Engelse zuidkust. Toen de Nederlander niet op tijd achter de tafel zat, eiste zijn tegenstander na de reglementaire wachttijd de overwinning op. Pas enkele uren later werd bekend dat Branicki met het begin van longontsteking naar Nederland was teruggekeerd.’ In Bognor Regis had Branicki al eerder gespeeld: in 1960 was hij keurig vierde geworden achter Alberic O’Kelly de Galway en Klaus Darga.

Gek eigenlijk dat Branicki nooit tot IM is benoemd: hij had er zeker de sterkte voor. Volgens de website van Jeff Sonas (Chessmetrics) was hij op zijn top 140^e van de wereld met een berekende rating van 2513 in februari 1955. Dat wil zeggen, als Ignacy Branicki. Izaak Grynfeld staat 236^e met een berekende rating van 2461 in november 1954... Daar zien we meteen zijn hoogste toernooiprestatierating: 2564 op de al eerdergenoemde Olympiade in Helsinki.

In 1970 overlijdt Branicki’s vrouw op jonge leeftijd, ze zijn amper 9 jaar getrouwd geweest. Dat moet een enorme klap zijn geweest. Pas veel later, aan het eind van de zeventiger jaren, vind ik zijn

naam weer af en toe terug in toernooien: in Groot-Brittannië of op de Kanaaleilanden (Jersey). In de Reservegroep van het Hoogovenstoernooi (1977) wordt hij teleurstellend gedeeld achtste, maar in de halve finales van het NK (1978) eindigt hij keurig in de middenmoot. Op de eerste gepubliceerde Nederlandse ratinglijst (1978) komt Branicki voor op de 118e plaats met een Elo van 2164. Daarmee sta je nu – september 2019 – zo rond de 737e plaats!

Zelf speelde ik eenmaal tegen Branicki: in het Open Amstelveens Kampioenschap, en dat was in 1979. Martin Walop schrijft daarover in het *Amstelveens Weekblad*: ‘Aan het winstpunt van Péwé van Voorthuysen (tja) ging veel strijd en veel tumult vooraf. Zijn opponent was Branicki, die in vroeger dagen nog eens tegen de grote Viktor Kortsjnoj remise had gespeeld. Branicki werd in de verdediging gedrongen, waarbij Van Voorthuysen eenmaal zijn kans miste om een bres in de verdediging te slaan. Beide partijen kwamen in tijdnood en Branicki slaagde erin af te wikkelen naar een eindspel van toren tegen toren en paard, dat als remise bekend staat. Van Voorthuysen bleek echter tot de ontzetting van zijn ruim veertig jaar oudere tegenstander van plan dit eindspel uit te melken en wilde niets van remise weten.

Branicki beende hierop boos naar de wedstrijdleiding, maar voerde nog wel een zet uit. Een hele slechte zet, want het kostte zijn toren. Branicki was door dit hele gebeuren volkomen ontdaan: “Een andere generatie”, zei hij hoofdschuddend over zijn tegenstander en trok zich uit het toernooi terug.’

Remise tegen Kortsjnoj?

Branicki vertegenwoordigt in de jaren vijftig Polen op teamtoernooien, ook in de wedstrijd tegen de Russen in 1955 te Lodz. Daar heeft een eminent schaker verslag van gedaan: Viktor Kortsjnoj, in zijn eerste autobiografie ‘Dertig jaar schaakprofessional in de Sovjetunie’. Lezen we mee: “We speelden tegen een ploeg uit Polen te Lodz om het Europese kampioenschap. Ik herinner me een periode die voor mij minder prettig was. We wonnen een match met een zeer hoge score, 17-3 ongeveer. Dat zat goed. De eerste dag had ik van Doda gewonnen, en toen ik op de tweede dag van het toernooi tegen Branicki speelde, had ik van het begin af aan overwicht. We kwamen echter allebei in tijdnood en toen vielen bij ons vrijwel tegelijkertijd de vlaggetjes. Hoeveel zetten er waren gedaan, wisten we niet, we hadden een paar maal de zetten herhaald. In geval van vier herhalingen was het remise, waren het er minder geweest dan zou mijn tegenstander de tijd hebben overschreden.

Onze aanvoerder, Abramovitsj, een redelijk diplomaat, stelde me voor me bij remise neer te leggen, maar ik was koppig, uiteraard zonder voldoende gronden. Politieke subtiliteiten kwamen bij mij, als jongeman, niet op. Het was toevallig zo, dat wij niet alleen op schaakgebied sterker waren, maar ook een machtige staat, daarom hadden wij, dat wil zeggen ik, het recht elke strijd in ons voordeel te beslissen. Ik voel me beschaamd nu ik aan dit voorval denk.

A propos, negentien jaar later maakte Tal gebruik van zijn recht van de sterkste: in een discutabele situatie, toen hij al had opgegeven, drukte hij een herziening door van de beslissing van het scheidsrechterscollege over de afloop van de partij. U begrijpt zeker wel, dat dat in Polen plaatsvond, tegen een Poolse speler...”

Dat verhaal over Tal valt na te lezen in *The Life and Games of Michael Tal*. In het toernooi van Lublin (1974) speelde Tal tegen Adamski. De laatste was nogal duidelijk uit op remise, zelfs al voor de partij, maar bood dat pas aan toen Tal net een half uur serieus had nagedacht. Verkeerde moment duidelijk, en beide partijen kwamen daarna in gierende tijdnood en noteerden niet meer. Tal liet een stuk instaan, wou al opgeven, maar deed nog een zet waardoor Adamski's vlag viel. De controller van het bord reageerde niet, dus Tal stak zijn hand uit ten teken van overgave.

Daarop snauwde zijn vrouw hem in zijn moerstaal (Lettisch!) toe: "Heb je nieuwe regels bedacht? Zijn vlag is gevallen!" Toen Tal mompelde dat de controller niet had gereageerd, liet zijn vrouw haar handen zien waarop zij de zetten had afgeteld... Reconstructie volgde, en zie daar: geen 40 zetten. Maar Adamski was niet voor één gat gevangen: hij voegde eenvoudig wat zetherhalingen toe! Groot krakeel volgde, maar Tal kreeg het punt. Kortsjnoj trouwens ook...

In 1979 speelde hij ook mee in het Lloyds Bank Open in Londen, toen nog met een rating van 2200. Dat is heel wat meer dan ik nu op ongeveer dezelfde leeftijd heb, en dan wil ik het nog niet eens hebben over elo-inflatie...

Slotakkoord?

Lissowski laat nog een partij van Branicki zien uit de Limburgse Promotieklasse (1992) en een vermelding in de KNSB-ratinglijst bij Venray – met 6 verwerkte partijen – is het laatste dat ikzelf heb gevonden, enkele vermeldingen in het blad van de Limburgse schaakbond daargelaten. De Koninklijk Erkende Schaakvereniging Venray is daarna langzaam ter ziele gegaan: de laatste vermelding op de ratinglijst is uit het seizoen 2009-2010 met één speler.

Hiermee leek mijn speurtocht afgelopen, tot ik op het laatste moment een levensbeschrijving van een vrouw uit Nijmegen vond – in het Fries – die in 1980 in Izaak Grynfeld (let op!) haar grote liefde had gevonden. Zo weet ik nu dat hij in februari 2002 ernstig ziek werd, en op 22 februari 2004 ten slotte is overleden. Net na zijn 92^e verjaardag...

Veel informatie uit dit artikel is terug te vinden in de verhalen van Tomasz Lissowski:
<http://www.szachypolskie.pl/ignacy-branicki/>

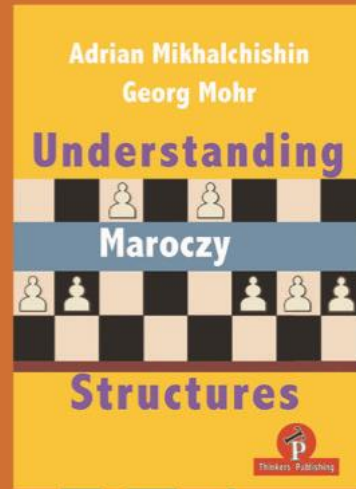
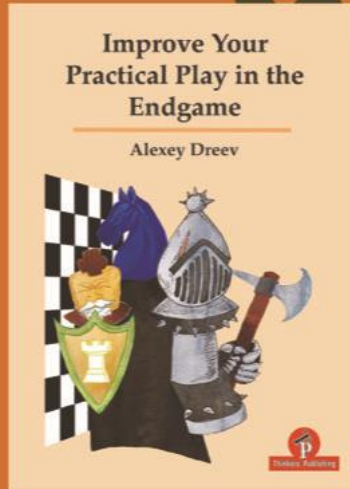
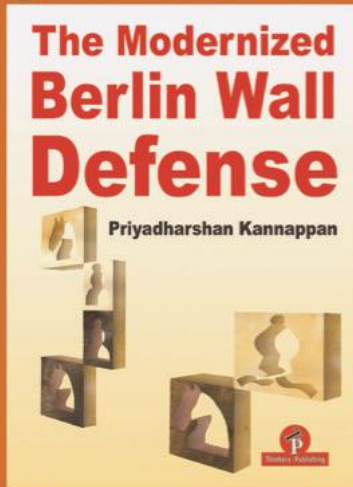
MEC op sociale media

Het MEC is al geruime tijd actief op **Facebook** en **Twitter**. De berichtjes met foto's uit ons archief worden door een trouwe schare fans gelezen. We willen op deze manier een andere (jonger) publiek bereiken, maar ook onze archieven wat meer ontsluiten. Neem eens een kijkje op:

Twitter: <https://twitter.com/Maxeuwecentrum>

Facebook: <https://www.facebook.com/maxeuwe.centrum/>

Advertentie

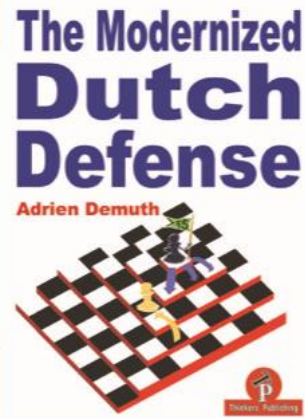

ALWAYS ONE MOVE AHEAD

ALL BOOKS AVAILABLE NOW!

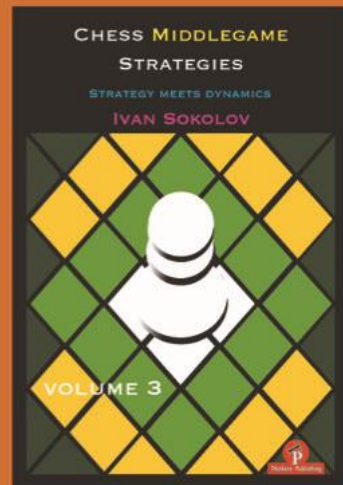
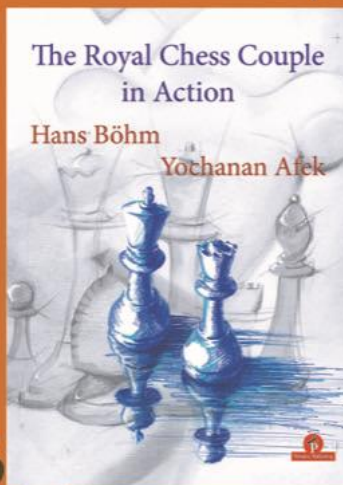
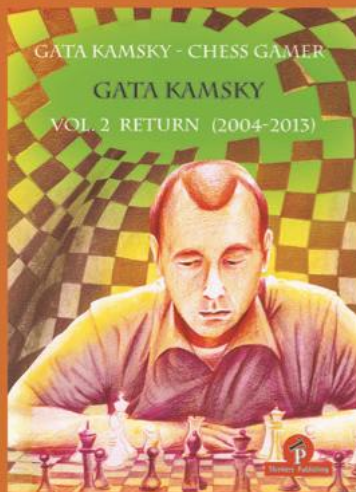

APPROVED BY THE GRANDMASTER

AUTUMN
2019

WWW.THINKERSPUBLISHING.COM

‘Bekijken wij de graphische lijnen dezer partij’

Uit het archief van Max Euwe

Minze bij de Weg

Als bekende Nederlander, en zeker als bekende schaker, trok Max Euwe de aandacht van menigeen. Omdat bekend was dat hij, ijverig en consciëntieus als hij was, vragen bijna altijd beantwoordde, lag de drempel om hem te schrijven laag. Zo ontving hij in 1934 een op 25 april 1934 gedateerde brief van W.H. Dinger naar aanleiding van diens schaakrubriek in het ‘S.H’blad’. Vermoedelijk wordt daarmee het *Soerabaijisch Handelsblad* bedoeld.

Dinger had na het overlijden van Dr. Tarrasch in 1934 een rubriek geschreven en daar de partij Tarrasch-Nimzowitsch, Sint Petersburg 1914 aan toegevoegd. In deze rubriek schreef hij dat Tarrasch boos was dat niet deze partij, maar de ontmoeting Capablanca-Bernstein de eerste schoonheidsprijs van het toernooi had gekregen. De partij van Tarrasch werd met de tweede schoonheidsprijs bekroond.

De rubriek lokte een reactie uit van lezer C.A. Köhler. Volgens Dinger was Köhler ‘niet bevoegd tot het maken van vergelijkingen in de keuze van “schoonheid” ten aanzien van een schaakpartij’, maar hij vond diens ‘wetenschappelijke’ benadering van de partijen interessant genoeg om aan Euwe voor te leggen. In zijn woorden: ‘Waar mijn wiskundige kennis niet verder gaat dan de 10% die ik onthouden heb van HBS-jaren en U op dit gebied specialiseert, gevoegd bij Uw grootmeesterschap op schaakgebied, zou U mij wellicht kunnen melden, of de methode die de Heer Köhler hier in toepassing brengt, eenig practisch nut heeft, dan wel de overweging waard is.’

Wat Euwe van Köhler’s benadering heeft gevonden is niet bekend. Met enige fantasie zou je er een eerste stap in de richting van de mathematische, computerachtige benadering van het schaakspel in kunnen zien. Dat zou Euwe toch moeten hebben aangesproken.

Dynamische kracht en statische waarde

Waar ging het Köhler om? Hoe wilde hij een schaakpartij bekijken en beoordelen? Daarvoor kunnen we hem het beste zelf aan het woord laten.

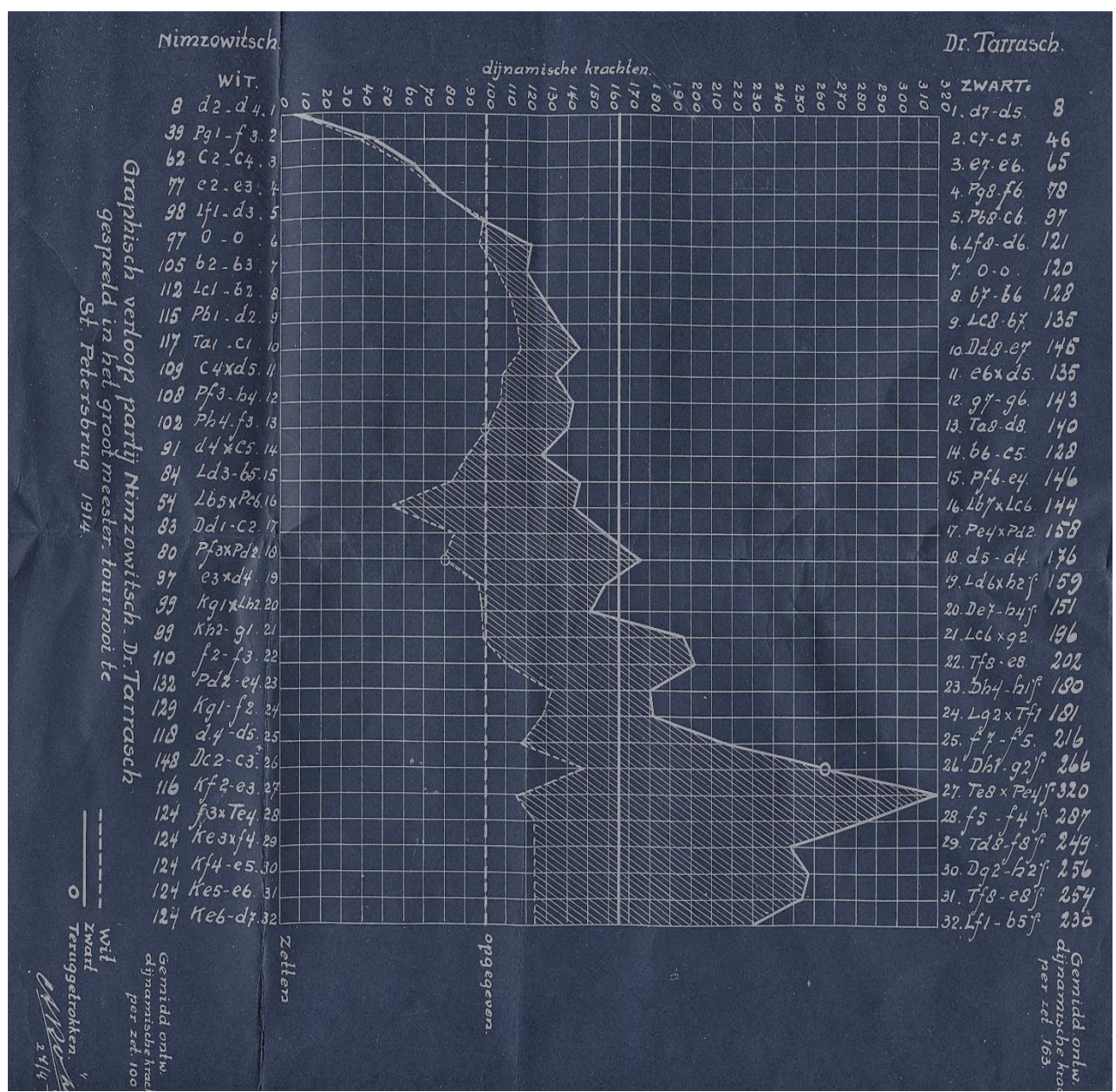
‘In hoofdzaak komt het hier op neer, dat elk stuk op het bord een statische waarde bezit, die in dynamische kracht overgaat, zoodra het stuk verzet wordt en een stelling vormt met de niet verzette stukken. Verzetten wij bijv. d2 naar d4, dan verkrijgt deze pion een zekere levende waarde of dynamische kracht, zoomede de Koningin, die de velden d2 en d3 kan bestrijken, het Paard b1 dat het veld d2 ter dispositie heeft enz. enz.

Bij elke zet dus, verkrijgt de ontstane stelling eene totale dynamische kracht van de stukken, waarvan de statische waarden overgegaan zijn tot dynamische krachten. Op deze wijze wordt voor wit en zwart de beide graphische lijnen geconstrueerd, die bij elke zet ons de ontwikkeling der stellingwaarde van den wit en zwartspeler aantoonen.’

Köhler analyseerde met zijn methode de partijen Nimzowitsch-Tarrasch, en Capablanca-Bernstein, beide uit Sint Petersburg 1914, de twee partijen die Dinger in zijn rubriek had genoemd. Kern van zijn betoog vormden de ‘ontwikkelde dynamische krachten per zet’. Hoe hij tot de puntentelling per zet komt legt hij niet uit, maar omdat hij aan d2-d4 als eerste zet van wit acht punten toekent zou zijn redenering de volgende kunnen zijn: de dame krijgt er twee velden bij (2 punten), het paard

krijgt er een veld bij (1 punt) en de looper krijgt er vijf velden bij (5 punten). Samen zijn dat acht punten.

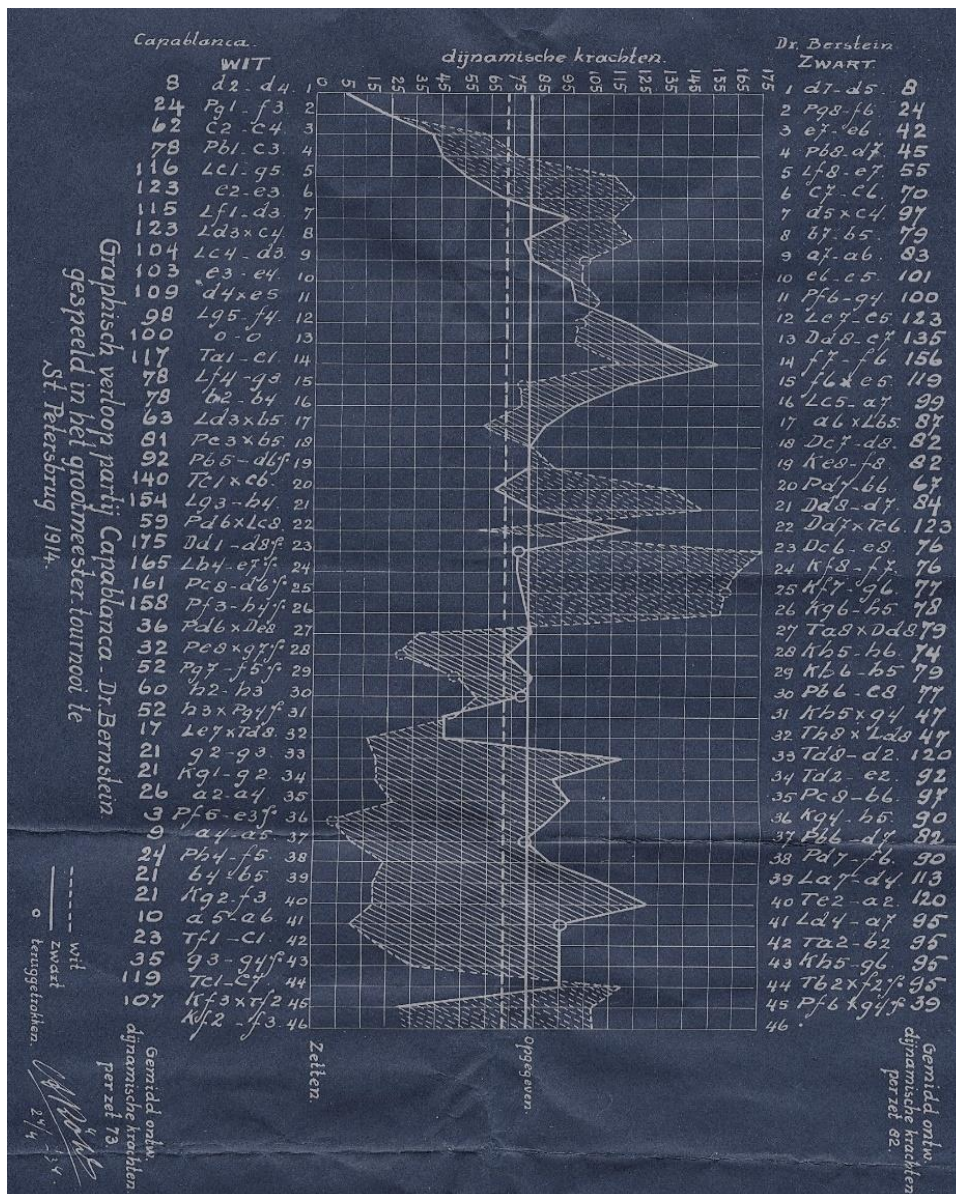
Met deze rekenmethode loopt Köhler beide partijen door en hij komt tot de conclusie dat de klacht van Tarrasch niet terecht is. Sterker nog, dat de partij zelfs voor een tweede prijs niet in aanmerking komt. De uitleg van Köhler is te mooi om niet te publiceren. Kijk daarbij naar de bijbehorende afbeelding om deze te begrijpen. De spelling is die van Köhler.

‘Toen ik met dit werk gereed was kwam ik tot de conclusie, dat de partij (Nimzowitsch-Tarrasch, MbdW) zelfs voor een 2en schoonheidsprijs niet in aanmerking kon komen. Bekijken wij de graphische lijnen dezer partij, dan valt er op te merken, dat deze lijnen, gedurende de mobilisatie tot den 5en zet voor beide partijen gelijke ontwikkeling van dynamische krachten aangeven. Beide spelers kennen dus de opening. Nimzowitsch heeft echter, na de mobilisatie, geen kans meer gezien, om ook maar even boven water te komen; de graphische krachtlijn van Dr. Tarrasch bleef steeds boven die van Nimzowitsch, tot de partij beëindigd werd. (...) De partij is verder zeer oneconomisch

gespeeld, de getrokken lijn prijkt te hoog boven de gestippelde lijn, welke lijnen per zet de gemiddelde ontwikkelde dynamische kracht aangeven van de stelling. Deze gemiddelde ontwikkeling van de dynamische krachten kunnen wij ook beschouwen als het gemiddelde verbruik van amunitie, om zijn tegenstander er onder te houden. Hoe minder dit verbruik is, hoe meer economisch de partij is gespeeld. Tarrasch moest wel amunitie verspillen, omdat hij niet tevreden was, langs den kortsten, practischen weg tot den matzet te geraken. De vele nuchtere matjes over het hoofd ziende, ging zijn fantasie naar hogere sferen van economisch-rein mat, waardoor zijn spel rein oneconomisch werd.'

Nee, dan de overwinning van Capablanca op Bernstein. Daar is Köhler heel lovend over, vooral omdat de verliezende partij aanzienlijk meer weerstand biedt. Kijk ook nu naar de afbeelding om de uitleg te kunnen volgen.

'De beide graphische lijnen van deze partij geven ons een waren strijd te zien in niet minder dan 7 tafereelen. Gedurende de mobilisatie en in het begin van het middenspel tot den 11en zet, bleef Capablanca de baas. Na het eerste tafereel zette Dr. Bernstein zich schrap en kwam Capablanca,

onder het geworstel, niet eerder boven, als op den 19en zet. Het 3^e tafereel duurde niet lang want tusschen den 21sten en 23sten zet, kwam zwart even boven om lucht te happen en werd onmiddellijk, na het 4^e tafereel weder er onder gehouden, om na het 5^e tafereel met alle moeite en kracht op wit te vuren, waardoor deze eerst na den 44ste zet, bij het einde van het 6^e tafereel zich kon herstellen en zwart gedurende het 7^e tafereel den nederlaag bezorgde met minder gebruik van amunitie, hetgeen te zien is aan de stippellijn, die beneden de getrokken lijn is gebleven en de gemiddelde ontwikkelde dynamische kracht per zet aanduidt.’

Samenvattend schrijft Köhler: ‘Of de door mij geopperde idee na nog intenser studie, vooral wat de waarden der pionnen betreft, langzamerhand ingang zal vinden, langs graphischen weg een beter oordeel te krijgen van partijen, moet de tijd ons leeren.’

Advertentie

DGT3000

De professionele schaakklok
voor de serieuze schaker

www.dgt.nl

Wir waren Nachbarn'

Eddy Sibbing

Het Rathaus (stadhuis) Schöneberg is in 1914 geopend. Schöneberg was een zelfstandige stad bij Berlijn, maar werd in 1920 onderdeel van 'Groot-Berlijn'. Het stadhuis was jarenlang het politieke centrum van Duitsland, want de senaat en het parlement zetelden er. Zodoende werden er ook diverse toespraken in Schöneberg gehouden, waarvan de toespraak van J.F. Kennedy de meest bekende is. Op 26 juni 1963 beëindigde de Amerikaanse president zijn toespraak met de legendarische woorden: "Ich bin ein Berliner". Ter nagedachtenis van hem werd het plein voor het stadhuis omgedoopt tot John-F.-Kennedy-Platz.

In dit historische gebouw is ook de permanente tentoonstelling 'Wir waren Nachbarn' ingericht. Hierin wordt de levenswandel van 150 bekende joodse inwoners van de voormalige steden Tempelhof en Schöneberg beschreven. De bekendste zijn Billy Wilder en Albert Einstein die allebei in de dertiger jaren naar de VS emigreerden, maar ook Emanuel Lasker en zijn vrouw komen in de tentoonstelling voor!

EMANUEL LASKER

„Ich spielte mit Bausteinen. Ich war noch ein Kind. Dann die Türme, die ich errichtet, die Burgen, die ich gebaut, sie stürzten und fielen ins nichts, und all mein Werk war umsonst. Doch freundlich tröstet der Vater: ‚Wohlan, versuch’s noch einmal!‘“

Zitat: Emanuel Lasker, zitiert nach J. Hannak: Emanuel Lasker, Biographie eines Schachweltmeisters, Berlin 1952

Bild: Der Philosoph am Schachbrett: Emanuel Lasker beim internationalen Schachturnier in Zürich, 1924

WOHNORT Aschaffenburger Straße 6a Berlin-Schöneberg	BERUF Schachspieler	EMIGRATION/EXIL Niederlande Großbritannien Sowjetunion USA
--	-------------------------------	---

De grote wiskundige en schaker woonde op de Aschaffener Strasse 6a. Lasker vertrok in 1934 naar Nederland, een jaar later naar Engeland en in 1935 naar de Sovjet-Unie. Hij werkte daar als wiskundige, maar moest in 1937 vanwege de Stalinistische Zuiveringen wederom vluchten. Ook hij vertrok naar de VS, waar hij in 1941 berooid stierf. In 2001, 60 jaar na zijn overlijden, werd het Emanuel Lasker Gesellschaft opgericht.

Schachgenie, Einstein-Freund und Gegner der Nazis

Emanuel-Lasker-Gesellschaft am 60. Todestag des Berliner Schachweltmeisters gegründet

Emanuel Lasker war der einzige deutsche Schachweltmeister. Sein Freund Albert Einstein bezeichnete ihn als einen der interessantesten Menschen, die er kennen gelernt habe und fügte hinzu, dass es nur wenige gibt, „die eine so einzigartige Unabhängigkeit der Persönlichkeit mit warmem Interesse für alle großen Fragen der Menschheit verbanden“. Der 1868 geborene Lasker war 27 Jahre lang Weltmeister – von 1894 bis 1921 – was keinem anderen Spieler gelang.

Am gestrigen 60. Todestag des Schachweltmeisters wurde in Berlin eine Internationale Lasker-Gesellschaft gegründet. Ihr gehören unter anderem Andre Lilienthal, äl-

tester Großmeister der Welt aus Ungarn sowie die Großmeister Viktor Kortschnoi (Schweiz), Wolfgang Unzicker (München), Lothar Schmid (Bamberg) und Wolfgang Uhlmann (Dresden) an. Auch Edith Keller-Herrmann, die Grande Dame des deutschen Schachs aus Berlin, gehört zu den Gründungsmitgliedern des Vereins. Noch ein anderer Prominenter fand sich im Haus ein: Der Gewinner des Millionärs-Quiz, Professor Dr. Eckhard Freise aus Münster, will die Lasker-Gesellschaft unterstützen. Der Historiker spielte in den 70er Jahren in der 2. Schach-Bundesliga.

Emanuel Lasker war jüdischer Herkunft. Er promovierte 1900 im Fach Mathematik, schrieb später philosophische Werke sowie Schachbücher und verfasste sogar ein Drama. Die längste Zeit seines Lebens lebte Lasker in Berlin. Im brandenburgischen Thyrow besaß er ein Landhaus als Sommersitz, das von der Lasker-Gesellschaft zum Schachmuseum umgebaut werden soll. Als politisch denkender Mensch bekämpfte Lasker den Nationalsozialismus aus seinen Exilländern Holland, Schweiz, Sowjetunion und USA. Er war eng mit Albert Einstein befreundet und starb am 11. Januar 1941 in New York.

Unter der Schirmherrschaft von Bundesinnenminister Otto Schily beginnt am heutigen Freitag in Potsdam eine dreitägige Konferenz zum Lasker-Jubiläum. Sie möchte unterschiedliche Aspekte der Geschichts- und Kulturforschung präsentieren, die jüdisches Geistesleben vor 1933 sowie Emigration und deren Folgen aufzeigen. Als einer der ersten Ehrengäste traf Andre Lilienthal aus Budapest ein. Der mit knapp 90 Jahren älteste Großmeister der Welt hat Lasker 1927 in Berlin im damaligen „Café König“ zum ersten Mal getroffen und später in Moskau gegen ihn drei Turnierpartien gespielt. Eine gewann er und zwei endeten remis, berichtete Lilienthal gestern.

Zum Programm der Potsdamer Konferenz gehören am Freitagabend ab 19 Uhr ein Prominententurnier, an dem auch Otto Schily teilnimmt sowie ein Simultanspiel der Großmeister Viktor Kortschnoi (Schweiz), Robert Hübner (Solingen) und Raj Tischbierek (Berlin). Tagungsveranstalter sind das Moses-Mendelssohn-Zentrum in Potsdam sowie das Wilhelm-Faenger-Institut in Berlin.

DAGOBERT KOHMEYER

27 JAHRE LANG WELTMEISTER: Emanuel Lasker.

Foto: Promo

Lasker blijft de schaakwereld ook nu nog intrigeren. In 2009 kwam ‘Emanuel Lasker, Denker Weltenburger Schachweltmeister’ uit. Het is het dikste boek uit de collectie van het MEC (1079 bladzijden) en aan een herdruk wordt gewerkt!

Mocht u Berlijn bezoeken, dan kan ik een bezoek aan dit historische stadhuis aanbevelen!

Elke dag (behalve vrijdag) open van 10.00-18.00 uur, entree gratis.

Rathaus Schöneberg
John-F.-Kennedy-Platz 1
10825 Berlin

We krijgen steeds meer internationale bezoekers!

Dirk Brink & Eddy Sibbing

We krijgen de laatste tijd steeds meer internationale bezoekers en ook regelmatig titelhouders op bezoek. Waarschijnlijk zijn de grote borden die vanaf het grote spel op het Max Euweplein zichtbaar zijn de reden voor de grotere toeloop.

Op donderdag 5 september liepen er kort na elkaar twee grootmeesters binnen die allebei op zaterdag 7 september deel gingen nemen aan het Van Dam, Van Dam & Verkade-toernooi ('het Open Schaakkampioenschap van Gouda'). De onderstaande informatie over onze twee bezoekers hebben we van de toernooisite gehaald.

GM Alder Escobar Forero (11 maart 1977, rating 2452)

Alder Escobar Forero is een Colombiaanse grootmeester die in Nederland nog onbekend is. Hij heeft ook nog niet eerder meegedaan in Gouda.

Hij behaalde de meestertitel op 20-jarige leeftijd (in 1997) en de grootmeestertitel in 2014. Hij heeft diverse malen meegedaan aan de Schaakolympiade, uitkomend voor het Colombiaanse team.

Hij heeft de nodige toernooi-ervaring in Zuid-Amerika opgedaan maar nog vrij weinig in Europa.

GM Bryan Smith (26 februari 1980, rating 2434)

De Amerikaanse schaker Bryan Smith (geboren in Alaska) is in Europa nog weinig bekend. Daar wil hij dit jaar iets aan doen door een Europese toer te maken en daarin past ook zijn deelname aan het OK Gouda.

Hij behaalde de grootmeestertitel in 2013 en werd daarmee de eerste en enige grootmeester uit Alaska. Tegenwoordig woont hij daar overigens niet meer, hij woont nu in Philadelphia.

Het toernooi werd met 6 uit 7 gewonnen door Liam Vrolijk, het talent van het jaar 2017. Erik van den Doel en Alder Escobar eindigden op de gedeeld tweede plaats met 5 punten, terwijl Bryan Smith genoeg moest nemen met een (gedeelde) zevende plaats.

Advertentie

Alles op schaakgebied!

**Scherpe prijzen, snelle verzending,
schaaktechnisch advies.**

contact: WGM Erika Sziva

e-mail: info@debestezet.nl

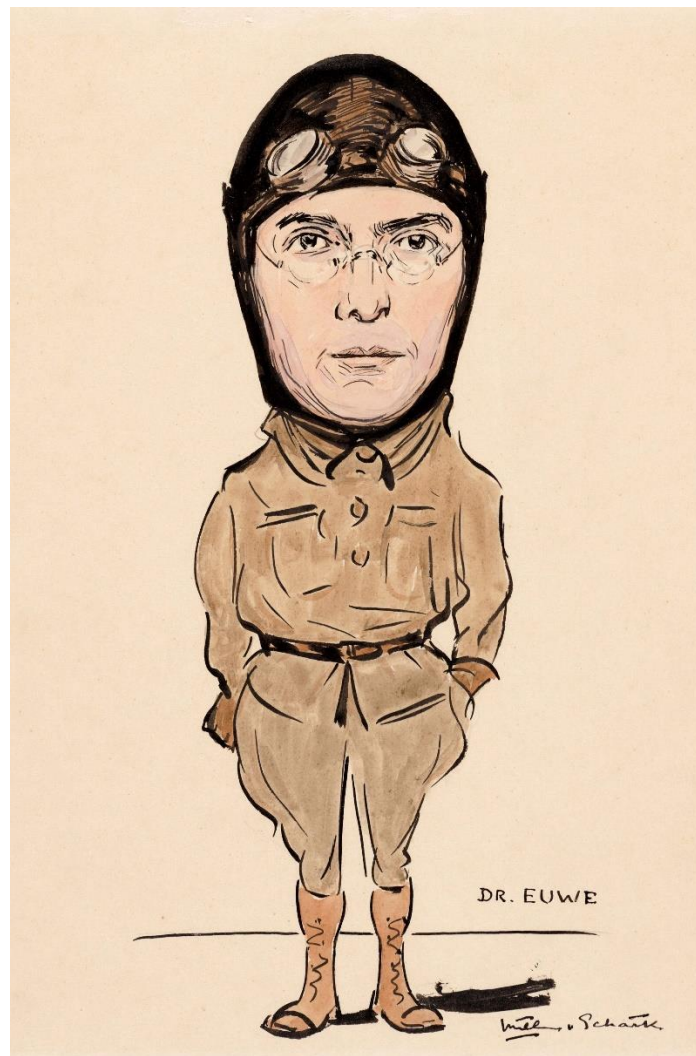
webshop: www.debestezet.nl

‘Tijdgenoten’

Van onze redacteur ‘Peewee’ van Voorthuysen ontvingen we het boek ‘Tijdgenoten’ uit 1937. Er staan zeventig karikaturen in van bekende personen, getekend door van Willem van Schaik. Mr. E. Elias voorzag elke prent van een korte tekst. Naast onder andere Colijn, Kan, Roosevelt, Mussolini, Stalin, Trotsky, Philips en Hitler, is Euwe ook een van de uitverkorenen.

Euwe

Het moet heerlijk zijn om goed te kunnen schaken. Maar het moet akelig zijn zó goed te kunnen schaken, dat ze u overal fotograferen: in een vliegtuig, voor de klas en in het bad. Wanneer ik Euwe was schaakte ik Caïssa en ging met haar naar een onbewoond eiland. Want schaken blijft schaken en de onbescheidenheid van persfotografen is een van de pestilentiën onzer dagen. En Euwe lijkt me héél geschikt voor een onbewoond eiland, want hij ziet er niet uit of hij behoefte heeft aan jazzmuziek en tap-dance. Hij is de mager-vlees geworden soliditeit, een Hollandse Gandhi met een boordje. Degelijk en knap en goedmoedig. Het moet heerlijk zijn om Euwe te zijn.

Cor ten Woude 20 jaar vrijwilliger!

Deze maand is Cor ten Woude twintig jaar actief voor het MEC. De Purmerender is twee dagen per week gastheer in het MEC. Hij ontvangt bezoekers, geeft rondleidingen en doet daarnaast nog allerlei klusjes voor het MEC. Sinds september 1999 moet Cor rond de 1000 (!) rondleidingen hebben gegeven. Cor: op naar de volgende twintig jaar!

Cor in 2007, mappen uitzoekend achter zijn vaste bureau.

Cor in 2011 met zijn collegae (vlnr) Ron Nep, Remco Hillebrandt en Lorena Zevedei.

Wilt u het MEC steunen?

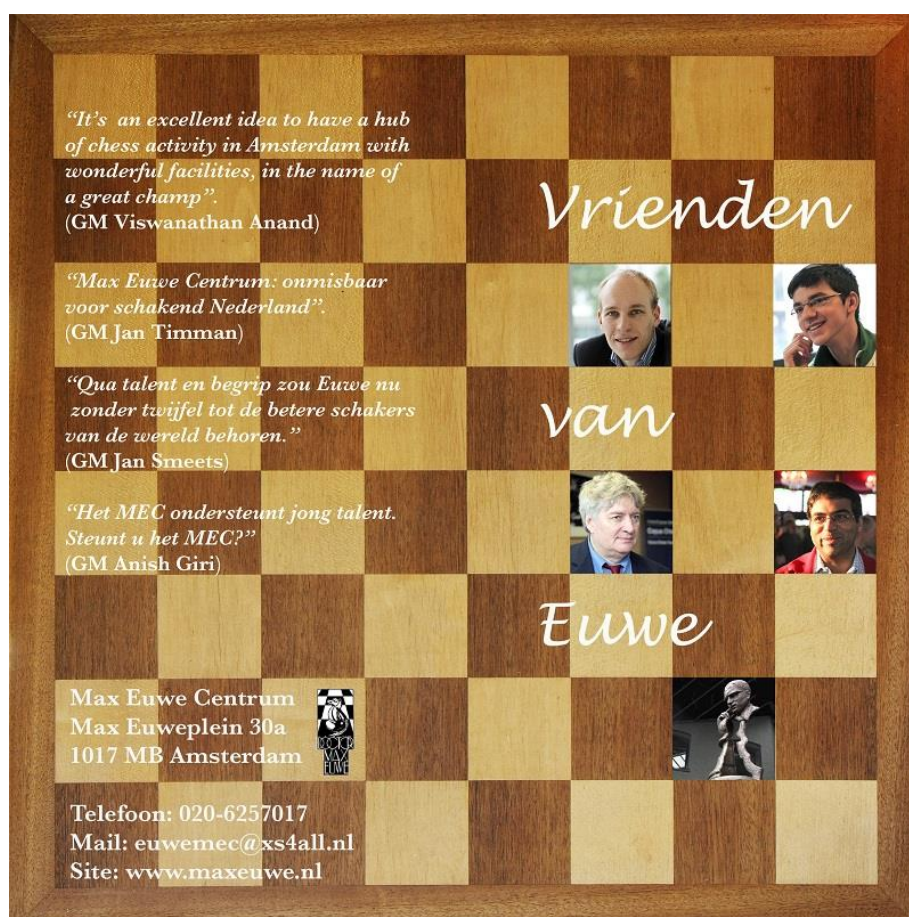
Mocht u het MEC willen ondersteunen, dan zijn er diverse opties:

Donateur worden

Als u donateur wordt, ondersteunt u het Max Euwe Centrum en krijgt u twee keer per jaar onze papieren Nieuwsbrief. U kunt uw donatie overmaken op rekening NL91 INGB 0005 4016 70 ten name van Stichting Max Euwe Centrum te Amsterdam onder vermelding van 'nieuwe donateur'. Graag naam en adres vermelden.

Vriend van Euwe worden

Wilt u een groot bedrag (meer dan € 100 per jaar) doneren, dan kunt u Vriend van Euwe worden. De donatie moet dan wel worden vastgelegd in een akte, die wij kunnen leveren. Er hoeft geen notaris aan te pas te komen.

Wilt u Vriend van Euwe worden, of wilt u hierover meer informatie ontvangen, dan kunt u een e-mail sturen naar euwemec@xs4all.nl of bellen naar 020-6257017.

Ook kunt u ons steunen via de **Vriendenloterij** of **Sponsorkliks**. Kijk voor alle mogelijkheden op onze website (www.maxeuwe.nl). Onderaan de startpagina staat de button 'Steun ons', waar uitgebreide informatie te vinden is.